

Οι επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στην ενημέρωση και διαβούλευση – η ανάγκη οργανωτικών και τεχνολογικών προσαρμογών

Θέματα, που συζητήθηκαν στο διακρατικό εργαστήριο της Ρώμης (Ισπανική ομάδα)

Ενημέρωση και διαβούλευση και επιδημία Covid-19, ανάγκες επανοργάνωσης και ψηφιοποίησης των διαδικασιών (οργάνωση συνεδριάσεων, εκλογές, αντιπροσωπευτικότητα, εμπιστευτικότητα κλπ.).

Αναφορικά με ρυθμίσεις σχετικές με μέτρα έναντι του Covid-19:

(1) Πώς ενημερώνεστε για αλλαγές στη νομοθεσία και κρατικές οδηγίες;

Η ενημέρωση έφτανε στους εργαζόμενους από τις επιχειρήσεις, άμεσα ή μέσω των εκπροσώπων των συνδικάτων.

Τα συνδικάτα πραγματοποίησαν ένα σημαντικό έργο διάδοσης των μέτρων που λαμβάνονταν σε εργασιακό επίπεδο και της εφαρμογής τους στους διάφορους τομείς δραστηριότητας και εταιρείες, καθιστώντας αυτές τις πληροφορίες διαθέσιμες στους εργαζόμενους έγκαιρα, εύκολα προσβάσιμα και κατανοητά.

Συστάθηκε ένας αριθμός ειδικών επιτροπών επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας για τη διασφάλιση της πρόληψης των κινδύνων στις επιχειρήσεις, οι οποίες ήταν υπεύθυνες για την παροχή ενημέρωσης στους εργαζόμενους σχετικά με τα μέτρα διασφάλισης της υγείας που ελήφθησαν.

(2) Είστε ευχαριστημένοι από την ενημέρωση που σας κοινοποιούσε η διοίκηση της επιχείρησής;

Σε γενικές γραμμές, λαμβανομένων υπόψιν της κατάστασης και των συνθηκών που βιώναμε.

Υπήρξε αλλαγή στη συχνότητα της ενημέρωσης;

Δεδομένης της τρέχουσας κατάστασης έκτακτης ανάγκης, η οποία απαιτούσε την υιοθέτηση έκτακτων μέτρων από τις επιχειρήσεις επειγόντως, η ενημέρωση παρέχονταν συχνά στους εργαζόμενους.

Με ποιον τρόπο πραγματοποιούσατε την ενημέρωση και διαβούλευση στην επιχείρησή σας κατά την περίοδο της πανδημίας;

Το Βασιλικό Διάταγμα 8/2020 της 17ης Μαρτίου για τη λήψη επειγόντων έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της επιδημίας του COVID-19 καθόρισε μείωση των προθεσμιών για διαβούλευση και διαπραγμάτευση με τους εργαζόμενους σχετικά με τα μέτρα για την απασχόληση, οι οποίες συντομεύτηκαν από τις 15 σε 7 ημέρες.

Οι επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στην ενημέρωση και διαβούλευση – η ανάγκη οργανωτικών και τεχνολογικών προσαρμογών

(3) Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που ενεργοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας από το κράτος πιστεύετε ότι αποδείχθηκαν επαρκείς;

Γενικά, ενώ οι διαδικασίες ενημέρωσης πέτυχαν, η διαβούλευση δεν λειτούργησε τόσο καλά αφού σε πολλές περιπτώσεις τα μέτρα που αποφασίστηκαν κοινοποιήθηκαν στους εργαζόμενους χωρίς να έχουν δυνατότητα έκφρασης γνώμης σχετικά με αυτά τα μέτρα.

Ποιους τρόπους ενημέρωσης και επικοινωνίας χρησιμοποιήσατε; Πώς τους αξιολογείτε;

Όλη η άμεση ενημέρωση πραγματοποιήθηκε μέσω ψηφιακών μέσων: μέσω email, ηλεκτρονικών συναντήσεων και διαδικτυακών συνεδριάσεων κυρίως.

Μέσω της ιστοσελίδας μεταφέρθηκαν επίσης πληροφορίες: ειδήσεις και αναφορές, ενημερώσεις σχετικά με τη νομοθεσία που εγκρίθηκε, ενημερωτικά δελτία κ.λπ.

Στους κλάδους προτεραιότητας, όπως ο κλάδος του εμπορίου, παρασχέθηκε επίσης ενημέρωση προσωπικά στους εργαζόμενους στο χώρο εργασίας.

Ποιους τρόπους επικοινωνίας μεταξύ των εκπροσώπων των συνδικάτων έχετε υιοθετήσει;

Τους βρίσκετε αποτελεσματικούς; Ποια προβλήματα, αν υπάρχουν, έχετε αντιμετωπίσει;

Όλη η ενημέρωση παρασχέθηκε διαδικτυακά μέσω ψηφιακών μέσων: e-mail, ψηφιακών συναντήσεων και διαδικτυακών συνεδρίων κυρίως.

Οι κύριες δυσκολίες προέκυψαν λόγω της ανάγκης γρήγορης προσαρμογής σε αυτά τα ψηφιακά μέσα χωρίς προηγούμενη γνώση ή εμπειρία σχετικά με αυτά. Δεν υπήρχε επίσης τεχνική βοήθεια για την επίλυση αμφιβολιών σχετικά με τη χρήση της τηλεργασίας.

(4) Υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος ψηφιακής διαδικασίας εκπροσώπησης συνδικάτων ή εργαζομένων (π.χ. για διοργάνωση συνεδριάσεων, εκλογών, επικοινωνία με στελέχη συνδικαλιστικών οργανώσεων, ενημέρωση των εργαζομένων για τα αποτελέσματα της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης κ.λπ. που έχετε εφαρμόσει κατά τη διάρκεια του Covid 19 κρίσης;) Πιστεύετε ότι λειτουργεί αυτή τη στιγμή; Υπήρξαν προβλήματα σχετικά με το απόρρητο, τη διασφάλιση της ακεραιότητας της ψήφου, τη συμμετοχή των εργαζομένων στις αρχαιρεσίες σχετικά με την αντίστοιχη συμμετοχή τους πριν από την κρίση του Covid κ.λπ.;

Οι επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στην ενημέρωση και διαβούλευση – η ανάγκη οργανωτικών και τεχνολογικών προσαρμογών

Τα ψηφιακά μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της πανδημίας στη συνδικαλιστική δράση λειτουργούν αυτή τη στιγμή και θα παραμείνουν και στο μέλλον, όπως λέγεται «Ήρθαν για να μείνουν».

Οι διαδικασίες εκλογής συνδικαλιστικών εκπροσώπων και οι αρχαιρεσίες ανεστάλησαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας και στη συνέχεια, όταν βελτιώθηκε η κατάσταση από πλευράς υγείας, άρχισαν και πάλι να διενεργούνται οι εκκρεμείς εκλογικές διαδικασίες. Επί του παρόντος, ορισμένες διαδικτυακές πλατφόρμες πειραματίζονται σε συνδικαλιστικές εκλογικές διαδικασίες, αν και δεν υπάρχει 100% εγγύηση για τη νομική ασφάλεια αυτών των διαδικασιών ή για το απόρρητο της ψήφου.

(5) Κατά τη χρήση αυτών των ψηφιακών τρόπων αντιμετωπίσατε προβλήματα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία;

Η ισπανική εθνική νομοθεσία ρυθμίζει με τον νόμο 3/2018 την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την εγγύηση των ψηφιακών δικαιωμάτων.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η χρήση των ψηφιακών μέσων στις εργασιακές σχέσεις αυξήθηκε εκθετικά, καθώς και η γενική εφαρμογή της εξ αποστάσεως εργασίας, ωστόσο, παρά την υφιστάμενη νομοθετική ρύθμιση στην Ισπανία, υπάρχουν ακόμη πολλές πτυχές που πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν, όσον αφορά την προστασία των ψηφιακών δικαιωμάτων των εργαζόμενων:

- Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή σε σχέση με τη χρήση κινητών συσκευών της εταιρείας.
- Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή έναντι της χρήσης συσκευών παρακολούθησης βίντεο ή εγγραφής σε χώρους εργασίας.
- Το δικαίωμα των εργαζομένων στην ιδιωτικότητα όταν χρησιμοποιούν συσκευές γεωεντοπισμού.
- Δικαίωμα ψηφιακής αποσύνδεσης μετά τη λήξη του ωραρίου εργασίας.
- Ψηφιακά δικαιώματα στις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

Q2: Ανταπόκριση των εργαζομένων στο νέο τοπίο που διαμορφώθηκε ως προς την ενημέρωση και διαβούλευση

Σχετικά με την ενημέρωση που λάβατε και τις δυνατότητες διαβούλευσης κατά τη διάρκεια της πανδημίας:

(1) Από τη διετή εμπειρία σας κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ποιες ήταν οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και τα κυριότερα συμπεράσματα που εξάγατε, ως εργαζόμενοι και ως συνδικάτα;

Οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετώπισαν ως εργαζόμενοι και ως εκπρόσωποι των συνδικάτων ήταν η αβεβαιότητα και η ανησυχία που δημιούργησε η κρίση υγείας, δηλαδή ο φόβος απώλειας της εργασίας και οι συνέπειες της κρίσης ως προς την απασχόληση.

Οι επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στην ενημέρωση και διαβούλευση – η ανάγκη οργανωτικών και τεχνολογικών προσαρμογών

Άλλες δυσκολίες προέκυψαν λόγω των συνεχών νομοθετικών αλλαγών και των μέτρων που επιβλήθηκαν στον εργασιακό χώρο, την έλλειψη ενημέρωσης και κατάρτισης για τη χρήση ψηφιακών μέσων...

Το μεγαλύτερο δίδαγμα ήταν η ανθεκτικότητα και η προσαρμογή των εργαζομένων στις συνεχείς αλλαγές που συνέβαιναν στους χώρους εργασίας.

(2) Κατά τη γνώμη σας, η περίοδος της πανδημίας και τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπισή της είχαν θετική, αρνητική ή ουδέτερη επίπτωση στους εργαζόμενους;

Τα αποτελέσματα των μέτρων που συμφωνήθηκαν ήταν γενικά θετικά, ο κοινωνικός διάλογος στην Ισπανία λειτούργησε καλά, σημαντικές συμφωνίες απασχόλησης εγκρίθηκαν με τη συναίνεση των κοινωνικών εταίρων. Οι Φάκελοι Κανονισμού Απασχόλησης - ΕΡΤΕΣ ήταν βασικό μέτρο στήριξης για περισσότερους από 3,5 εκατομμύρια εργαζόμενους, καθώς επέτρεψαν να αποφευχθεί η μαζική απώλεια θέσεων εργασίας, αναστέλλοντας την απασχόληση και επιτρέποντας στους εργαζόμενους πρόσβαση στις πληρωμές κοινωνικής ασφάλισης κατά την περίοδο της αναστολής.

Δεδομένου ότι η πανδημία δεν έχει τελειώσει, τι μπορεί να βοηθήσει συγκεκριμένα στη βελτίωση της κατάστασης που αναφέρατε στην προηγούμενη ερώτηση;

Γενικά, θα ήταν επιθυμητό να βελτιωθούν οι διαδικασίες επικοινωνίας μεταξύ επιχειρήσεων και εργαζομένων, ώστε η ενημέρωση να λαμβάνεται έγκαιρα και να είναι κατάλληλη, ώστε να επιτρέπεται η συμμετοχή των εργαζομένων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των επιχειρήσεων σε καταστάσεις κρίσεων, που επηρεάζουν άμεσα την απασχόληση.

Θα πρέπει επίσης να προωθηθούν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις για όλα τα ζητήματα που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της πανδημίας, οι οποίες θα επιτρέψουν την ανάπτυξη και συγκεκριμενοποίηση της βασικής νομοθεσίας και την ανάπτυξη μέτρων για τα ψηφιακά δικαιώματα, την εξ αποστάσεως εργασία, την εκπαίδευση στις ψηφιακές δεξιότητες, τη χρήση ψηφιακών μέσων στην ενημέρωση των εργαζομένων και τις διαδικασίες διαβούλευσης κ.λπ.

Τι από τα προηγούμενα κατά τη γνώμη σας θα πρέπει να ενσωματωθεί μόνιμα - ανεξάρτητα από την πανδημία - στην ενημέρωση και τη διαβούλευση και ακόμη και να προβλεφθεί από τη νομοθεσία;

- Εργασία εξ αποστάσεως
- Ψηφιακά δικαιώματα των εργαζομένων
- Εκπαίδευση σε ψηφιακές δεξιότητες
- Ανάλυση επαγγελματικών κινδύνων που συνδέονται με νέες μορφές εργασίας, όπως η εξ αποστάσεως εργασία, κυρίως η εργονομία και οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι.
- Η χρήση νέων τεχνολογιών ενημέρωσης και επικοινωνίας όσον αφορά τις εργασιακές σχέσεις, τις διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης με τους εργαζόμενους, τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και την ίδια τη συνδικαλιστική δράση.

Οι επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στην ενημέρωση και διαβούλευση – η ανάγκη οργανωτικών και τεχνολογικών προσαρμογών

Το έργο NewChallenges+ συγχρηματοδοτείται από τη ΓΔ Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της ΕΕ.